

POLSKA FUNDACJA IMIENIA
ROBERTA SCHUMANA

RAPORT 2014

Polska Fundacja im. Roberta Schumana jest organizacją pozarządową i ponadpartyjną. Misją Fundacji jest *Motywowanie Europejczyków do aktywności obywatelskiej oraz promowanie integracji europejskiej i wartości na jakich się ona opiera.*

Polska Fundacja im. Roberta Schumana, w ramach działalności statutowej, realizuje programy edukacyjne i aktywizujące koncentrujące się na trzech, głównych zagadnieniach:

- I. **Program europejski.** Jego celami są promowanie idei integracji europejskiej i edukacja europejska. W ramach tego programu Fundacja organizuje konferencje, seminaria, warsztaty, dyskusje, happeningi i festyny na tematy związane z integracją europejską. Rezultatem działań jest poszerzenie wiedzy obywateli państw Unii Europejskiej na tematy europejskie, włączenie ich do debaty na temat przyszłości Europy, bezpośrednie angażowanie w działania promujące integrację europejską i aktywne obywatelstwo europejskie.
- II. **Program obywatelski.** Koncentruje się na aktywizacji społecznej obywateli oraz promowaniu wartości demokratycznych i obywatelskich. Celem tego programu jest zachęcanie do aktywnego udziału w społeczeństwie obywatelskim, włączenia się w życie publiczne, w działalność na rzecz środowiska lokalnego, w wolontariat, wsparcie edukacji młodzieży. Fundacja próbuje nadać tym działaniom wymiar ogólnoeuropejski, poprzez angażowanie uczestników nie tylko z Polski, ale także innych państw europejskich.
- III. **Program dzielenia się doświadczeniami.** Jego celem jest dzielenie się polskimi doświadczeniami z procesu integracji europejskiej oraz transformacji społeczno-gospodarczej. W 2014 roku Fundacja prowadziła działania w wybranych krajach objętych programem Partnerstwa Wschodniego.

Odbiorcy działań Fundacji:

W 2014 roku, we wszystkich programach realizowanych bądź współorganizowanych przez Fundację, udział bezpośredni wzięło ok. 21.500 osób z Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Estonii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Polski, Portugalii, Rumunii, Serbii, Słowacji, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii, Włoch, a także z kilku krajów pozaunijnych: Armenii, Białorusi, Gruzji, Turcji i Ukrainy. Fundacja kieruje swoje programy do wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, wykształcenia, profesji czy miejsca zamieszkania. Wiele działań jest realizowanych w małych ośrodkach i w miejscach o ograniczonej liczbie podobnych inicjatyw. Fundacja jest także otwarta na wspólną dyskusję z osobami o różnych poglądach społeczno-politycznych, w tym ze środowiskami eurosceptycznymi. *Europa jest dla jej wszystkich obywateli* – to jedno z haseł przewodnich działań Fundacji.

Projekty zrealizowane przez Polską Fundację im. Roberta Schumana w roku 2014:

I. Program europejski:

1. XXI Polskie Spotkania Europejskie i Parada Schumana
2. Seminaria i debaty
3. Eurokampania
4. Spotkania z Parlamentem Europejskim
5. Rivers of Europe
6. Europolis – ineligentne miasta przyszłości
7. Publikacja Schuman i jego Europa

II. Program obywatelski:

8. Kluby Europejskie
9. Jak działa moja gmina?
10. Jak zreformować gospodarstwo mojego ojca?
11. Wolontariat Europejski
12. SMILE. Connecting generations.
13. Uczestnictwo Fundacji w kształtowaniu III sektora w Polsce

III. Program dzielenia się doświadczeniami z innymi państwami:

14. Bridging EU and Western Balkans
15. Europa w walizce

I. PROGRAM EUROPEJSKI

1. XX Polskie Spotkania Europejskie i Parada Schumana

Polskie Spotkania Europejskie (PSE) i Parada Schumana to najbardziej znane wydarzenie, organizowane corocznie przez Polską Fundację im. Roberta Schumana z okazji Dnia Europy. Celem projektu jest szerzenie idei integracji europejskiej oraz mobilizacja do aktywnego obywatelstwa europejskiego, a także promocja Unii Europejskiej w Polsce, jak i przedstawienie naszego kraju jako państwa pozytywnie nastawionego do jednoczenia kontynentu. W wydarzeniu, które odbyło się 10 maja, udział wzięło około 8.000 osób z terenu całej Polski, a także pozostałych państw UE.

W 2014 roku Spotkania poświęcone były tematyce miasta. Korzystając z europejskich doświadczeń włączyliśmy się w dyskusję na temat przyszłości i wyzwań, jakie stoją przed nami, jako mieszkańcami miast, jak i tymi, którzy zarządzają przestrzenią publiczną. Rozmawialiśmy o mieście, które jest otwarte na inicjatywy, pomysły i potrzeby obywateli, które wykorzystuje możliwości, jakie stwarza międzysektorowa współpraca, nowe technologie, czy fundusze europejskie. W roku 2014 obchodziliśmy 10. rocznicę akcesji Polski do Unii Europejskiej i podsumowanie członkostwa było naturalnym tematem Spotkań Europejskich. Spotkania Europejskie składały się z następujących elementów:

30 kwietnia 2014 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski wziął udział w zorganizowanej przez Fundację Schumana debacie z młodzieżą na temat 10 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Przyznał, że dziś wybór opcji prozachodniej lub prowschodniej jest problemem aktualnym, przed którym stoją społeczeństwa na wschód od Unii Europejskiej. Spotkanie odbyło się w Pałacu Prezydenckim, Rozmawiano także o realizacji Partnerstwa Wschodniego w kontekście kryzysu na Ukrainie, Karcie Praw Podstawowych oraz poszerzaniu strefy euro.

1 maja 2014 roku, po trasie linii '25' w Warszawie, kursował rocznicowy tramwaj Fundacji Schumana, w którym można było uzyskać informacje na temat zbliżających się wyborów do Parlamentu Europejskiego.

10 maja 2014 Parada Schumana – proeuropejska manifestacja w centrum Warszawy. W Paradzie wzięło udział kilka tysięcy osób z całej Polski, ale także goście z Portugalii, Włoch, Niemiec, Turcji, Estonii, Francji, Litwy, Łotwy i Ukrainy. Razem z nami była także DJ Wika, przebojowa, najstarsza w Polsce didżejka, studenci programu Erasmus, kórzy wysłali w niebo setkę kolorowych balonów. Nie zabrakło klubów europejskich z całej Polski oraz szczudlarzy, tancerzy i kolorowych strojów. Parada Schumana w 2014 roku przeszła pod ukraińską flagą. Obok europejskich flag nieśliśmy także ukraińskie - aby zmanifestować naszą troskę o Ukraińców.

10 maja Miasteczko Europejskie. Miasteczko to uliczny festyn w centrum Warszawy, którego tematem w 2014 roku było Miasto Otwarte. Razem z Partnerami Fundacja przygotowała różne propozycje: Spotkania i rozmowy z ekspertami o polityce miejskiej, w tym prezentacje najciekawszych inicjatyw miejskich, udział w debatach wzięli: Maria Seweryn o spektaklach plenerowych Och-Teatru i Teatru Polonia, Karolina Thel z Instytutu Badan Opinii Publicznej na temat Stadion-Miasto-Kultura, Wiktor Gajewski z Centrum Nauki Kopernik o Uzdrawisku Warszawa, czyli co może wyniknąć ze współpracy artystów, naukowców i przedsiębiorców, Janusz Owsiany ze Stowarzyszenia Monopol Warszawski o rewitalizacji Pragi, Magda Wrzesień z Forum Od-nowa o „Mieście

realnym" czyli na co nas stać, Jan Krzyżanowski Centrum Przedsiębiorczości Smolna o wsparciu dla warszawskich przedsiębiorców, Tamas Dombi z ZTM o tym, jak uczynić z Warszawy rowerową stolicę Europy, Adrian Furgalski z Zespołu Doradców Gospodarczych TOR dlaczego UE stawia na rozwój transportu publicznego, Agata Dąmbska z Forum Od-nowa o potrzebie zmian w finansach samorządowych. Prezentacje i spotkania odbyły się w specjalnie przygotowanym pawilonie z wygodnymi miejscami do posiedzenia oraz przestrzenią na rozmowy. Międzynarodowa grupa muzyków z Serbii, Węgier i Polski przedstawiła muzyczne projekty tworzone w ramach projektu Rivers of Europe. Ponadto wszystkich chcących się wykazać lub spróbować w sztuce beatboxu i miejskiego rapu Fundacja Studio Skit zaprosiła na krótką sesję nagraniową. Czy są w Warszawie miejsca, które integrują młodych i starszych mieszkańców? Jak to wygląda w innych krajach Europy – Turcji i w Niemczech? W tych tematach poruszali się uczestnicy wizyty studyjnej *SMILE. Connecting generations*. Europejscy wolontariusze, którzy na co dzień pracują w przedszkolach specjalnych oraz w ośrodku szkolno-wychowawczym, razem z pracownikami tych instytucji przedstawili w jaki sposób przygotowują swoich podopiecznych i ich rodziców do poruszania się w przestrzeni miejskiej. Było można m.in. spróbować się w ćwiczeniach z orientacji w przestrzeni dla osób niewidomych, poznać alfabet Brajla, czy napisać wiersz za pomocą symboli. Koalicja Razem'89 zaprezentowała mapę opozycyjnej Warszawy oraz zaprosiła do udziału w konkursie na osobiste historie Warszawiaków związane z przemianami lat 89/90. Międzynarodowa grupa młodzieży zaprezentowała siedem europejskich miast, a także, korzystając z kartonów, słomek, zapalek i innych elementów - zbudowała miniaturę europejskiej metropolii. Z okazji 10 lat Polski w UE przygotowano program animacji dla odwiedzających Miasteczko, m.in. konkursy z wiedzy o UE, puzzle z mapą Europy czy pamiątkowe zdjęcie na tle sali plenarnej Parlamentu Europejskiego. O unijnych tematach było można także porozmawiać z przedstawicielami Frontexu i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Punkt EuropeDirect - Warszawa przygotowało program konkursów oraz gier edukacyjnych o tematyce europejskiej. O tym, jak z funduszy europejskich korzysta Warszawa opowiedzieli przedstawiciele spółek miejskich oraz Biura Funduszy Europejskich m.st. Warszawy. A na zakończenie odbył się występ SOL PROJECT CHOIR czyli połączony chór artystów z: Cypru, Czech, Francji, Polski, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch. Chór zaprezentował dzieła europejskiej muzyki chóralnej. Wśród wystawców znaleźli się także Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej, Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Dom Spotkań z Historią, Kontynent Warszawa, Forum Ruchu Europejskiego.

Współorganizatorami oraz partnerami projektu byli: Orlen, MasterCard, Fundacja Konrada Adenauera, Komisja Europejska, Miasto Warszawa.

2. Seminaria i debaty

Tematyka seminariów dotyczy integracji europejskiej, sytuacji politycznej i gospodarczej w Unii Europejskiej (UE) oraz w państwach członkowskich. Podstawowym celem seminariów jest zainteresowanie i pogłębienie wiedzy polskich studentów problematyką europejską. Seminaria prowadzone są przez wykładowców – uznanych specjalistów, praktyków w poruszanych dziedzinach. W 2014 roku seminaria prowadzono w dwóch odrębnych cyklach: seminaria europejskie (ogólna tematyka europejska), seminaria niemieckie (Niemcy i ich polityka europejska, stosunki polsko-niemieckie w UE). Seminaria znajdują się na liście oficjalnych fakultetów Uniwersytetu Warszawskiego. W 2014 roku zorganizowano łącznie 29 spotkań:

Seminaria europejskie:

Data	Tytuł	Goście
7 stycznia	Zwyczaje europejskich krajów	Assia Vladimirova z Bułgarii, Cristina Staicu z Rumunii i Simona Zucca z Włoch - wolontariuszki europejskie programu Erasmus+
21 stycznia	Francja-Niemcy: i żyli długo i szczęśliwie?	Aleksander Smolar, Fundacja Batorego, Filip Gańczak, dziennikarz
18 lutego	Nowe ramy finansowe UE 2014-2020. Do kogo trafią pieniądze?	Marcin Kwasowski, Departament Ekonomiczny Unii Europejskiej w MSZ
25 lutego	Każdy ma szansę. Staże i praca w instytucjach Unii Europejskiej	Agnieszka Zakrzewska, Ambasadorka Karier UE
11 marca	Unia Europejska w kryzysie – czy należy zmienić traktaty?	Wawrzyniec Smoczyński, Polityka Insight, Paweł Świeboda, demosEuropa, Marcin Świącicki, Poseł na Sejm RP Forum Ruchu Europejskiego,
25 marca	Czy integracja europejska zmieniła Bałkany Zachodnie?	Marta Szpala, Ośrodek Studiów Wschodnich, Draginja Nadaždin, Amnesty International w Polsce
15 kwietnia	Co się dzieje we Włoszech?	Cristiano Pinzauti, Włoska Izby Handlowo-Przemysłowej w Polsce
29 kwietnia	Co może mi dać Program Erasmus+?	Anna Kowalczyk, Narodowa Agencja Programu Erasmus+, Maja Selan, Fundacja Schumana
20 maja	Czy warto brać udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?	Anna Radwan, Fundacja Schumana, Jacek Safuta, Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego w Polsce, Rafał Rudnicki, Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce
8 października	Rosja – sąsiad, partner, wróg	Marek Menkiszak, Ośrodek Studiów Wschodnich, Piotr Kościński Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
22 października	Europejska edukacja	Beata Balińska Instytut Badań Edukacyjnych, Michał Chojnacki Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
5 listopada	Po co jeszcze pamiętać o I wojnie światowej?	Damien Thiriet, Uniwersytet Jagielloński, Maciej Górny, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk
19 listopada	Wschód i Zachód Europy po upadku komunizmu	Anna Bohdziewicz, fotografka, Jan Cieński, dziennikarz
3 grudnia	Nowe rozdanie w unijnych instytucjach	Zbigniew Czachór, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Ignacy Niemczycki, Polityka Insight
17 grudnia	Wolontariat Europejski: uczy i bawi	Maja Selan i Marek Peda, Fundacja Schumana

Seminaria niemieckie:

Data	Temat	Goście
9 stycznia	Niemiecki futbol. Metafora nowego niemieckiego społeczeństwa?	Rafał Stec, Gazeta Wyborcza, Rafał Woś, Dziennik. Gazeta Prawna
23 stycznia	Niemieckie społeczeństwo. Czego się boi Republika Berlińska?	Rafał Woś, Dziennik. Gazeta Prawna

6 marca	Niemieckie wychowanie. Edukacyjni mistrzowie świata?	Adam Krzemiński, Polityka Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
20 marca	Niemieckie media. Kto i jak kontroluje przekaz w Republice Federalnej	Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
3 kwietnia	Niemieckie interesy. Jaką rolę odgrywa Polska w niemieckiej polityce zagranicznej, europejskiej, bezpieczeństwa	Lukas Wasilewski, Ambasada Niemiec w Warszawie Adam Krzemiński (Polityka) Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
10 kwietnia	Niemiecka Europa. Dobra czy zła wiadomość dla Polski?	Sebastian Płóciennik, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
24 kwietnia	Niemiecko-polskie historie nie (do końca) znane. Marcel Reich-Ranicki	Gerhard Gnauck, Die Welt Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
15 maja	Niemiecka literatura. Co się czyta za Odrą? I dlaczego akurat to?	Adam Krzemiński, Polityka Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
29 maja	Niemieckie (i polskie) rocznice. 1914 - 1939 - 1989. Te same daty, odmienne spojrzenia?	Adam Krzemiński, Polityka Rafał Woś, Dziennik.Gazeta Prawna
16 października	„Niemcy? To temat co najwyżej dla ślusarza!”. Spotkanie organizacyjne i wprowadzenie do tematu zajęć	Rafał Woś, Dziennik. Gazeta Prawna
23 października	Nierozliczone tragedie II wojny światowej	Piotr Gursztyn, Do Rzeczy Rafał Woś, Dziennik. Gazeta Prawna
6 listopada	Niemieckie (i polskie) rocznice 1914, 1939	Adam Krzemiński, Polityka Rafał Woś, Dziennik. Gazeta Prawna
20 listopada	Niemiecka polityka wschodnia	Piotr Buras, Europejska Rada Spraw Zagranicznych Adam Krzemiński, Polityka
4 grudnia	Niemieckie zjednoczenie (25 rocznica upadku muru)	Zbigniew Czachór, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu Rafał Woś, Dziennik. Gazeta Prawna

Partnerem seminariów europejskich oraz niemieckich była Fundacja Konrada Adenauera. Patronatu seminariom europejskim udzieliło Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce.

Inne seminaria i debaty:

6 lutego 2014: Na konferencji pt. *Miejska Pięciolatka* obywatele podsumowali działanie utworzonych w 2013 roku komitetów obywatelskich na rzecz Strategii Europe2020. Celem całego cyklu działań było zapoznanie się z innowacjami technologicznymi i społecznymi, stosowanymi w polityce miejskiej, przyczyniającymi się do realizacji założeń strategii Europa2020. Podczas trzech paneli z udziałem specjalistów i przedstawicieli samorządów oraz dyskusji z aktywnym udziałem publiczności omawialiśmy najważniejsze wyzwania, jakie stoją obecnie zarówno przed samorządami, urzędami miejskimi, jak i innymi mieszkańcami, aktywistami, specjalistami w zakresie gospodarowania przestrzenią miejską. W spotkaniu udział wzięli m.in.: Adam Płoszaj z Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych (EUROREG), Artur Celiński z Res Publica Nowa i Magazynu Miasta, Marta Żakowska z Instytutu Badań Przestrzeni Publicznej w Warszawie, redaktorka naczelna Magazynu Miasta, Sławina Klawiter z Kongresu Ruchów Miejskich, Krzysztof Herbst – socjolog miasta, Jan Friedberg - ekspert ds. organizacji transportu publicznego w miastach, Lech Mergler ze Stowarzyszenia Prawo do Miasta.

18 marca 2014: Spotkanie eksperckie w sprawie sytuacji na Ukrainie. Dyskusja robocza pomiędzy działaczami różnych instytucji pozarządowych w sprawie możliwego wsparcia dla Ukrainy.

4 kwietnia 2014: Tworzenie treści do wspólnego podręcznika do historii z perspektywy różnych krajów europejskich – Polski i Niemiec.

26 października 2014 *Uczciwość ponad pokrętną dyplomacją. Bośniacka misja Tadeusza Mazowieckiego*. Spotkanie z okazji 1wszej rocznicy śmierci Tadeusza Mazowieckiego. W warszawskim Pen Clubie odbyło się spotkanie poświęcone - bośniackiej misji Tadeusza Mazowieckiego. W dyskusji udział wzięli: Jovan Divjak – emerytowany generał, dowódca obrony Sarajewa, obecnie dyrektor pozarządowej organizacji „Obrazovanje Gradi BiH” („Edukacja buduje Bośnię i Hercegowinę”); Konstanty Gebert – publicysta, świadek bośniackiej misji Tadeusza Mazowieckiego, autor m.in. książki „Obrona poczty sarajewskiej” (jako Dawid Warszawski); Andrzej Krawczyk – historyk, od 2013 r. ambasador RP w Bośni i Hercegowinie; Emina Ragipović – kulturoznawca-balkanistka, była koordynatorką Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka na Bałkanach; Roman Wieruszewski – współpracował z Tadeuszem Mazowieckim podczas jego misji bałkańskie, kierował misją Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka w Sarajewie. Dyskusję poprowadził Zbigniew Nosowski, redaktor naczelny kwartalnika „Więź”.

3. Eurokampania

Jesienią 2009 roku Fundacja rozpoczęła realizację, przewidzianego na kilka lat programu, którego celem jest podtrzymanie dyskusji dotyczącej perspektyw współpracy i ewentualnej integracji Polski ze strefą euro. W 2014 roku projekt realizował następujące działania:

Ekspertyza Euro przychodzi na Łotwę. Łotwa 18-stym członkiem strefy euro

1 stycznia 2014 roku Łotwa została 18-stym członkiem strefy euro. Fundacja opublikowała raport autorstwa Dawida Tomaszewskiego podsumowujący przebieg skomplikowanego procesu wymiany waluty. Autor ekspertyzy podkreślił, że proces wprowadzenia euro na Łotwie był istotny nie tylko z punktu widzenia interesów gospodarczych Łotwy, ale i całej Unii Europejskiej. Przypomnił, że kryzys jaki dotknął Łotwę objawił się przede wszystkim w postaci bardzo wysokiej inflacji, która w 2008 roku sięgnęła 15,3%. Jednak działania podjęte przez rząd mające na celu obniżenie inflacji, przyjęcie pomocy finansowej oraz współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym nad przyjęciem programu naprawczego, doprowadziły do poprawy kondycji łotewskiej gospodarki, która na przełomie 2010-2011 roku zaczęła spełniać kryteria konwergencji. Wbrew temu, co mówili łotewscy sceptycy, członkostwo w strefie euro nie okazało się dla Łotwy biletem na „Titanic”. Dziś to jedna z najszybciej rozwijających się gospodarek w Unii Europejskiej. Jak wskazuje przygotowany przez Pana Tomaszewskiego raport, kampania informacyjna, którą rozpoczęto w 2012 roku sprawiła, że poparcie dla waluty euro wzrosło z 37% w 2012 roku do 53% w grudniu 2013 roku. Jest to efekt intensywnej pracy, organizowania seminariów, debat telewizyjnych i radiowych czy dużego zaangażowania i współpracy z młodzieżą.

Ekspertyza została zaprezentowana przez Autora w Sejmie RP 12 lutego 2014 roku. W spotkaniu udział wzięła także Pani Dace Kalsone – Główny Menadżer projektu wdrożenia euro na Łotwie. Zaprezentowała ona swój punkt widzenia na efekty kampanii oraz odpowiadała na pytania uczestników debaty. Pani Kalsone zauważyła m.in., że pierwszym planowanym terminem przyjęcia euro miał być rok 2008. Jednak gospodarka łotewska została silnie dotknięta przez kryzys ekonomiczny, konsekwencją czego była stanowcza i restrykcyjna polityka budżetowa. Przyjęte przez Łotwę rozwiązania w stosunkowo szybkim czasie przyniosły pozytywny efekt dla jej gospodarki, państwu udało się spełnić kryteria konwergencji. Pozostał jeszcze jeden istotny aspekt – odpowiednia kampania informacyjna o nowej walucie skierowana do społeczeństwa łotewskiego, która w dużym stopniu przyczyniła się do wzrostu poparcia dla przyjęcia euro. „Euro. Latvia grows” pod tym hasłem przeprowadzono kampanię. Na jej sukces, jak wspomniała Pani Kalsone, składały się m.in.: transparentny plan działań, w którym nacisk został położony na dostęp do informacji, korzystanie z doświadczeń pozostałych państw strefy euro, organizowanie licznych spotkań i seminariów dla obywateli, a także aktywni i otwarci na współpracę partnerzy. Profesjonalne grupy eksperckie, w obrębie których prowadzone były dyskusje, składały się z obywateli, przedstawicieli banków, mediów, samorządów, czy instytucji odpowiedzialnych za ocenę ryzyka. To, co zdaniem Pani Dace Kalsone było istotne w tej kampanii informacyjnej, to właśnie otwarty dialog, angażujący w dyskusję wszystkie strony. Nieocenionym wsparciem w budowaniu świadomości społeczeństwa na temat przystąpienia do strefy euro były media tradycyjne oraz social media, które w sposób merytoryczny docierały do szerokiej liczby odbiorców.

Po debacie w Sejmie Pani Kalsone wzięła także udział w nieformalnym spotkaniu w Ministerstwie Finansów RP – z wiceministrem Jackiem Dominikiem – pełnomocnikiem Rządu RP ds. Wprowadzenia Euro oraz z jego zespołem. Spotkania trwały ok. 2,5h, podczas których Pani Kalsone odpowiadała szczegółowo na zadawane pytania.

Ekspertyza *Euro przychodzi na Litwę*

Od jesieni 2014 roku Fundacja uważnie śledziła przebieg procesu przygotowań Litwy do przyjęcia waluty euro z początkiem 2015 roku. Rozpoczęto przygotowywanie ekspertyzy na ten temat, pod kierunkiem profesora Bogusława Gruzevskisa. Zakończenie prac nad raportem i jego wydanie odbyły się w roku 2015.

4. Spotkania z Parlamentem Europejskim

Głównym celem projektu było przygotowanie osób uzyskujących czynne prawo wyborcze do świadomego udziału w najbliższych wyborach do Parlamentu Europejskiego (PE). Celem pobocznym było zwiększenie częstotliwości korzystania przez beneficjentów z praw obywatela UE, w szczególności związanych z PE. Odbiorcy dowiedzieli się przede wszystkim: 1. Jakie dziedziny ich codziennego życia są współkształtowane przez decyzje zapadające w PE. 2. Że PE jest wybierany w powszechnych, demokratycznych wyborach. 3. Gdzie szukać informacji o aktualnej pracy PE? 4. W jaki sposób i w jakich sprawach każdy obywatel może skontaktować się z przedstawicielami PE? 5. Jaki katalog praw przysługuje z faktu posiadania obywatelstwa UE? Grupą docelową działań były osoby, dla których wybory w 2014 roku były pierwszymi wyborami do PE, podczas których posiadali czynne prawo wyborcze. W momencie realizacji projektu były to więc osoby w wieku

17-22 lata. W programie udział wzięli przedstawiciele różnych środowisk z tej kategorii wiekowej, jednakże szczególny nacisk został położony na mieszkańców miejscowości do 300 tys. mieszkańców oraz osoby nie kontynuujące lub nie planujące kontynuować edukacji na szczeblu uniwersyteckim. Na projekt składały się gry miejskie, symulacje wyborów, gra internetowa na portalu społecznościowym. Projekt rozpoczął się w listopadzie 2012, a zakończył w maju 2014 roku. Projekt był współfinansowany ze środków Parlamentu Europejskiego, partnerem była Fundacja Konrada Adenauera.

Wydarzenia, które zostały zrealizowane w ramach projektu w roku 2014:

Punkty informacyjne o Parlamencie Europejskim. W punktach udzielano podstawowych informacji na temat Parlamentu, rozdawano publikacje oraz broszury informacyjno-edukacyjne. Działaniem angażującym mieszkańców odwiedzających punkty informacyjne była możliwość „zadania pytania” lub „przedstawienia swojej petycji” na przygotowanych brystolach lub pocztówkach. Wymienione poniżej punkty informacyjne odwiedziło łącznie ok. 1.700 osób.

Lp.	Miejscowość	Miejsce	Termin wystawienia punktu informacyjnego
1	Płock	Galeria Mazovia	17 stycznia
2	Olkusz	Centrum Handlowe Atrium	28 stycznia
3	Malbork	Galeria Malbork	29 lutego
4	Elbląg	Rynek	9 marca
5	Warszawa	Tramwaj linii 25	1 maja

Symulacje wyborów do Parlamentu Europejskiego. Symulacje odzwierciedlały prawdziwy przebieg wyborów do Parlamentu. Uczestnicy dzielili się na poszczególne komitety, dziennikarzy, przedstawicieli komisji wyborczej. Organizowane były kampania wyborcza, debaty kandydatów i głosowanie. Łącznie w poniższych symulacjach udział wzięło ok. 350 osób.

Lp.	Miejscowość	Miejsce	Termin symulacji
1	Świdnica	Zespół Szkół nr 3	15 stycznia
2	Płock	Zespół Szkół nr 1	16 stycznia
3	Olkusz	I LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Olsztynie	29 stycznia
4	Elbląg	Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	27 lutego
5	Malbork	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1	28 lutego

6	Otwock	1 LO im. K. I. Gałczyńskiego	4 marca
7	Warszawa	Spotkanie końcowe	9 maja

5. Rivers of Europe

Rivers of Europe to projekt oparty na wspólnych wartościach, które łączą historię i kulturę europejskich regionów, wyznaczonych przez cztery główne rzeki: Ren, Łabę, Dunaj i Odrę. Jednym z elementów rozwijania międzykulturowego dialogu były rejs statkiem po Dunaju oraz prezentacje i występy artystyczne podczas podróży autobusowej, tzw. „Rolling Tour” po poszczególnych miejscowościach w Polsce i Niemczech. W sumie odbyło się prawie 50 występów w 9 krajach. Działania zostały dofinansowane w ramach programu UE Kultura. Prezentacje i występy odbywały się według następującego harmonogramu:

Data	Wydarzenie	Miejscowość	Kraj
9-14 marca	Spotkanie Partnerów i warsztaty dla artystów	Novi Sad	Serbia
9-10 maja	Warsztaty dla wolontariuszy	Budapeszt	Węgry
7-17 maja	Warsztaty i sesje nagraniowe muzyków	Warszawa	Polska
14-20 czerwca	Spotkanie artystów - praca nad programem artystycznym	Novi Sad	Serbia
20-22 czerwca	Spotkanie Partnerów i artystów	Novi Sad	Serbia
21-29 lipca	Spotkanie Artystów - praca nad programem artystycznym	Novi Sad	Serbia
22-24 sierpnia	Publiczne prezentacje programu artystycznego w ramach rejsu statkiem wzdłuż Dunaju	Wiedeń	Austria
25-27 sierpnia	Publiczne prezentacje programu artystycznego w ramach rejsu statkiem wzdłuż Dunaju	Bratysława, Dunajska Streda, Komarno, Sturovo	Słowacja
27 sierpnia – 7 września	Publiczne prezentacje programu artystycznego w ramach rejsu statkiem wzdłuż Dunaju	Visegrad, Győr, Budapest, Dunaujváros, Baja, Mohács	Węgry
3 września	Konferencja prasowa na statku	Budapeszt	Węgry
8-13 września	Publiczne prezentacje programu artystycznego w ramach rejsu statkiem wzdłuż Dunaju	Novi Sad, Belgrad, Smederevo	Serbia
14-18 września	Publiczne prezentacje programu artystycznego w ramach rejsu statkiem wzdłuż Dunaju	Vukovar, Vidin, Califat, Lom, Svishitov/, Ruse	Rumunia/ Bułgaria
6-8 września	Warsztaty filmowe w ramach konkursu "Dwa brzegi. Jedna muzyka"	Warszawa	Polska
13-16 października	Prezentacje i warsztaty w ramach Rolling Tour	Warszawa, Poznań, Słubice	Polska
16 października	Koncert finałowy w ramach konkursu „Dwa brzegi. Jedna muzyka”	Warszawa	Polska
16-18 października	Prezentacje i warsztaty w ramach Rolling Tour	Berlin, Kolonia	Niemcy

6. Europolis – smart city of tomorrow

Zdecydowana większość obywateli UE mieszka w miastach, w znacznej części w dużych aglomeracjach. Intencją idei *smart city* jest uczynienie tych miast miejscem możliwie najbardziej przyjaznym do życia dla jak największego grona użytkowników. Pomóc mają w tym nowoczesne technologie. Ale także, co bardzo istotne w koncepcji *smart city*, pełniejsze zaangażowanie mieszkańców w sprawy ich miasta i w decydowanie o tym, jak ono powinno wyglądać. Zamierzeniem Europolis była wymiana doświadczeń, pomiędzy różnymi europejskimi metropoliami, w jaki sposób jest lub mogą być realizowane założenia *smart city*.

13 czerwca 2014 roku w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja *Europolis. Inteligentne miasta przyszłości* organizowana przez Fundację Schumana oraz m.st. Warszawę. Władze kilkudziesięciu polskich i zagranicznych miast, eksperci, przedstawiciele biznesu, organizacji pozarządowych i instytucji europejskich spotkali się, aby rozmawiać o najważniejszych wyzwaniach współczesnych metropolii w zakresie polityki klimatycznej oraz o inteligentnych, niskoemisyjnych rozwiązaniach. Wśród gości znaleźli się m.in. Rafał Trzaskowski - Minister Administracji i Cyfryzacji, Marcin Korolec - Pełnomocnik rządu ds. polityki klimatycznej, Johanna Rolland - Mer Nantes, Daniel Termont - Mer Gandawy, Hanna Gronkiewicz-Waltz - Prezydent m.st. Warszawy, Filip Thon, Prezes Zarządu RWE Polska, Marek Bielski, Członek Zarządu Siemens, Karsten Krause, Specjalista ds. technologii niskoemisyjnych i innowacji w Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. działań klimatycznych, Jan Olbrycht, Poseł do Parlamentu Europejskiego, Michał Olszewski, Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy, Johanna Rolland, Mer Nantes, Peter Szegvari, Starszy Doradca Mera Budapesztu, Maciej Mycielski, architekt, urbanista, właściciel i główny projektant pracowni projektowej Mycielski Architecture & Urbanism, Artur Stawiarski, Dyrektor ds. Zarządzania Majątkiem Sieciowym w RWE Stoen Operator, Krzysztof Wilczyński, Specjalista ds. Zarządzania Energią, Urząd Miasta Ełku, Matt Blanks, Vice President Global Strategic Alliances, MasterCard, Andrzej Brzeziński, Politechnika Warszawska, Zastępca Dyrektora Instytutu Dróg i Mostów, Jan Kuźmiński, Prezes Zarządu Miejskich Zakładów Autobusowych, Jerzy Lejk, Prezes Zarządu Metra Warszawskiego, Mariusz Kondraciuk, Dyrektor branż Smart Grid oraz Low and Medium Voltage w sektorze Infrastructure & Cities firmy Siemens, Marek Zaborowski, Prezes Instytutu Ekonomii Środowiska.

Partnerami wydarzenia byli: Miasto Stołeczne Warszawa, Fundacja Konrada Adenauera, Siemens, Orlen, RWE, MasterCard.

7. Publikacja Schuman i jego Europa

Niedawno minęła 50 rocznica śmierci Roberta Schumana – jednego z Ojców Europy, patrona Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana. Z tej okazji Fundacja przygotowuje wydanie publikacji w języku polskim, będącej przystępnym kompendium wiedzy o Robercie Schumanie. Obecnie brakuje w Polsce tego typu materiału popularno-naukowego. Wydaje się więc ważne, aby uzupełnić tę lukę i zaproponować polskiemu czytelnikowi materiał, który przybliży postać tego polityka. Fundacja Schumana rozpoczęła prace nad publikacją jesienią 2014 roku. Jej wydanie planowane jest wiosną roku 2015.

II. PROGRAM OBYWATELSKI

8. Kluby Europejskie

Kluby Europejskie (KE) to grupy nieformalne (najczęściej młodzieżowe), realizujące lokalnie własne inicjatywy promujące wartości europejskie. Kluby Europejskie są jednym z najskuteczniejszych przykładów aktywnego obywatelstwa europejskiego oraz angażowania się obywateli w sprawy europejskie. W 2014 roku Fundacja przeprowadziła następujące działania dla Klubów Europejskich:

Międzynarodowe Spotkanie Klubów Europejskich. W spotkaniu, które odbyło się w dniach 8-10 maja w Warszawie, udział wzięło ponad 50 osób z Bułgarii, Estonii, Francji, Łotwy, Litwy, Portugalii i Słowacji. Wśród uczestników znalazła się młodzież w wieku 15-19 lat, aktywnie działająca w Klubach Europejskich; ich opiekunowie, zaangażowani w proeuropejską działalność w swoich środowiskach lokalnych; a także wolontariusze z różnych krajów europejskich przebywający w Polsce w ramach programu Wolontariatu Europejskiego. Międzynarodowe spotkanie KE było finałem kilkumiesięcznej pracy wykonywanej przez Kluby Europejskie w swoich krajach. Tegorocznym tematem zjazdu było hasło „Miasto Otwarte”. Uczestnicy projektu byli zobowiązani do zaprezentowania swoich miast oraz porównania ich z innymi europejskimi miejscowościami. Uczestnicy Zjazdu przyłączyli się do organizacji Miasteczka edukacyjnego, odbywającego się po Paradzie Schumana. Partnerem Zjazdu była Fundacja Konrada Adenauera.

Baza Klubów Europejskich. Fundacja prowadzi bazę Klubów Europejskich, która ułatwia nawiązanie kontaktów pomiędzy Klubami oraz zapraszanie ich na inne wydarzenia przez organizacje trzecie.

Wizyty pracowników i wolontariuszy Fundacji w Klubach Europejskich oraz wizyty Klubów w siedzibie Fundacji. Fundacja regularnie wysyła swoich wolontariuszy i pracowników na spotkania z Klubami Europejskimi w regionach. Możliwość takiego spotkania jest niezwykle cenna dla członków Klubów, którzy, w swoim miejscu zamieszkania, w małych miejscowościach, mają ograniczone możliwości uczestnictwa w podobnych spotkaniach i konsultacjach. Podczas delegacji nasi reprezentanci prezentują i doradzają, jakie akcje może potencjalnie podjąć Klub Europejski, prowadzą także lekcje europejskie dla młodzieży i nauczycieli na wybrany temat, powiązany z tematyką europejską. Znaczną część delegacji odbywają, przebywający w Fundacji, zagraniczni wolontariusze. Pozwala to przy okazji na poznanie i dyskusję na temat innych tradycji, historii i zwyczajów, co promuje dialog międzykulturowy w środowiskach lokalnych. Wspomniane lekcje europejskie prowadzone są także w siedzibie Fundacji, w przypadku odwiedzin ze strony Klubów Europejskich. Tematami przewodnimi spotkań w roku 2014 były konsekwencje I Wojny Światowej oraz upadku Muru Berlińskiego. W roku 2014 odbyły się 22 wizyty wolontariuszy i pracowników Fundacji w następujących miejscowościach:

Data	Miejscowość
15 stycznia	Łomna
22 stycznia	Warszawa
24 stycznia	Warszawa
18 marca	Koluszki
20 marca	Płock
7 kwietnia	Suwałki
9-11 kwietnia	Włocławek
14 maja	Radom
27 maja	Wolanów
29 maja	Góra Puławska
4 czerwca	Warszawa
17-18 czerwca	Sobków
8 października	Zagnańsk
17 października	Elk
4 listopada	Radomsko
6 listopada	Warszawa
7 listopada	Trzebień
17 listopada	Zawiercie
19 listopada	Szczytno
3 grudnia	Sieradz
15 grudnia	Konin
18 grudnia	Gryfice

Działania dla Klubów Europejskich są współfinansowane ze środków programu *Europa dla Obywateli*.

W 2014 roku Fundacja zorganizowała także konkurs na mini-granty dla Klubów Europejskich i szkół aktywnych w tematyce europejskiej. Dotacja mogła być przeznaczona na zorganizowanie wydarzenia lub cyklu wydarzeń odnoszących się do jednego z dwóch tematów priorytetowych: 100 rocznica wybuchu I Wojny Światowej lub 25 rocznica upadku Muru Berlińskiego i początku przemian w Europie Środkowej. Wnioskodawcy mogli aplikować o kwotę od 1.000 do 2.000 złotych. Preferowane były akcje, które: poruszały wskazane tematy priorytetowe w kontekście europejskim; w kreowanie pomysłu wydarzenia i jego realizację aktywnie włączały młodzież; angażowały nie tylko członków Klubu i społeczność szkolną, ale także np. innych mieszkańców najbliższej okolicy lub instytucje partnerskie. Dzięki mini-grantom zrealizowano następujące wydarzenia:

Data	Miejscowość	Wydarzenie
26 października	Białystok	Uczestnicy wydarzenia przygotowali grę miejską o Wojnie w Europie dla mieszkańców Białegostoku. Przygotowali mapy i zestaw pytań, które zadawali przechodniom. Podczas przygotowań do gry uczniowie poszerzyli swoją wiedzę historyczną poprzez samodzielne studiowanie materiałów źródłowych.
30	Sosnowiec	Dla uczniów zorganizowano specjalne lekcje europejskie, pt. „1989

października- 28 listopada		rok w Europie”, podczas których opracowano słownik pojęć związanych z wydarzeniami z tamtych lat. Następnie na lekcjach języka angielskiego i niemieckiego, uczniowie tłumaczyli przygotowane wcześniej hasła. Dodatkowo uczniowie wzięli udział w debacie przy okrągłym stole podczas której spotkali światków tamtych wydarzeń.
1 listopada – 15 grudnia	Rzeszów	Uczestnicy wydarzenia zapoznali się z najnowszą historią Europy mającą związek z upadkiem Muru Berlińskiego. Zorganizowano serię warsztatów edukacyjnych i teatralnych, a także wystawiono napisaną przez uczestników wydarzenia sztukę p.t. „Mur”, którą wystawiono w miejskim Teatrze.
4-8 listopada	Radomsko	Uczestnicy wydarzenia wzięli udział w debacie, podczas której dyskutowano o skutkach wydarzeń z przełomu lat 80 i 90 dla Europy. Następnie zorganizowano uliczny happening, podczas którego przypomniano mieszkańcom miasta o rocznicy upadku Muru Berlińskiego. Podczas happeningu zbudowano makietę Muru Berlińskiego.
5-20 listopada	Bircza	Uczestnicy wydarzenia zapoznali się z lokalną historią okresu I wojny światowej. W wydarzeniu wzięli udział również uczniowie z partnerskiej szkoły na Węgrzech, dzięki temu mogli poznać również historię I wojny widzianą oczami przedstawicieli innej narodowości europejskiej.
6-20 listopada	Wilkowyja	Podczas zorganizowanych lekcji historii uczestnicy wzbogacili swoją wiedzę dotyczącą najnowszej historii Europy. Uczestnicy wydarzenia zorganizowali wystawę poświęconą budowie Muru Berlińskiego, oraz wieczór historyczny, podczas którego dzielili się swoimi refleksjami z zaproszonymi gośćmi.
7 listopada	Opole	Uczestnicy zapoznali się z historią dotyczącą losów jeńców wojennych różnych narodowości europejskich podczas I wojny światowej. Zorganizowano grę terenową podczas której uczestnicy wcielali się różne role np. cenzorów, żołnierzy, jeńców. Ich zadaniem było również samodzielne pomników żołnierzy różnych narodowości.
7 listopada – 5 grudnia	Ropica Polska	Uczestnicy wydarzenia podczas warsztatów historycznych poznali zagadnienia związane z losami Niemiec po zjednoczeniu. Uczestniczyli również w spotkaniu z obywatelką Niemiec, która opowiedziała o tamtych wydarzeniach ze swojej perspektywy.
13-26 listopada	Rzeszów	Uczestnicy wydarzenia poszerzyli swoją wiedzę dotyczącą I wojny światowej w Europie. Odwiedzili cmentarze wojskowe różnych narodowości i muzea. Następnie na podstawie zebranych informacji zorganizowali wystawę upamiętniającą żołnierzy poległych podczas wojny.
10 grudnia	Jędrzejów	Uczestnicy wydarzenia przygotowali spektakl teatralny pod tytułem „Sen Gimnazjalisty o wolności”. Przedstawienie poświęcone było tematyce I Wojny światowej w Europie. Uczniowie uczestniczyli w warsztatach teatralnych i muzycznych. Samodzielnie przygotowali scenografię i materiały informacyjne, oraz oprawę muzyczną.

9. Jak działa moja gmina?

Celem projektu *Jak działa moja gmina?* jest zachęcenie mieszkańców do kontrolowania prac samorządu terytorialnego, uczestnictwa w wyborach lokalnych, nawiązania współpracy na linii władza lokalna-obywatele. Najważniejszą grupą docelową są osoby, dla których wybory samorządowe 2014 były pierwszymi wyborami samorządowymi, podczas których posiadali prawa wyborcze. Ok. 900 uczestników projektu było przygotowywanych do udziału w wyborach, posiadało wiedzę dot. działalności samorządów i wagi podejmowanych przez nie decyzji. Celem projektu jest również integracja społeczności lokalnej w 15 gminach, z

których pochodzą partnerzy projektu. W projekcie proponujemy interaktywne działania - gry miejskie, symulacje wyborów, monitoring wyborów, które mają zainteresować i zainspirować do działania młodych ludzi.

W dniach 22 września-4 listopada 2014 roku w miejscowościach polskich Partnerów Projektu odbyło się 15 symulacji do władz gminy według scenariusza przygotowanego na potrzeby projektu. Scenariusz zawierał wersje alternatywne dla miast na prawach powiatu i pozostałych gmin. Celem symulacji było przygotowanie uczestników do udziału w wyborach samorządowych, które odbyły się 16 listopada 2014 roku. Uczestnikami symulacji byli uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (polskich Partnerów projektu) w wieku 17-19 lat, przede wszystkim ci, którzy mieli ukończone 18 lat przed wyborami samorządowymi (mieli możliwość głosowania). Warsztat był symulacją całego procesu wyborczego – od tworzenia komitetów wyborczych i pisania programów, po głosowanie i liczenie głosów. Za pomocą prezentacji multimedialnych przedstawianych przez trenerów na samym początku symulacji uczniowie zapoznali się z samorządem terytorialnym i zasadami udziału w wyborach oraz z wyimaginowaną gminą „Gminowo”, w której odbywa się symulacja wyborów. Uczniowie byli losowo podzieleni na grupy tworzące komitety wyborcze, dziennikarzy i komisję wyborczą. Ich zadaniem było wcielenie się w przypisane role. Każda symulacja trwała około 6 godzin. Wszyscy uczestnicy otrzymali broszurę dotyczącą wyborów samorządowych przygotowaną na potrzeby projektu.

Harmonogram symulacji:

Miejscowość	Nazwa Partnera	Termin
Koło	ZS Ekonomiczno-Administracyjnych	22 września 2014
Środa Wlkp	LO im. Powstańców Wielkopolskich	23 września 2014
Ruda Śląska	ZS Ponadgimnazjalnych nr 6 im. M. Kopernika	24 września 2014
Oświęcim	Powiatowy Zespół nr 2 Szkół Ogólnokszt.Mistrz.Sport. I Technicznych	25 września 2014
Janów Lubelski	LO im. Bohaterów Porytowego Wzgórza	2 października 2014
Wadowice	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Jana Pawła II w Radoczy	8 października 2014
Jaworzno	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 (Symulacja odbyła się w Młodzieżowym Domu Kultury)	9 października 2014
Rzeszów	ZS Technicznych im. E.Kwiatkowskiego	16 października 2014
Inowrocław	III LO im. Królowej Jadwigi	21 października
Kobierzyce	Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach	22 października 2014
Opole	ZS Ekonomicznych w Opolu im. Gen.Stefana Roweckiego "Grot"	23 września 2014
Ostrów Wielkopolski	II LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Reymonta	28 października 2014
Zdzieszowice	ZS im. Jana Pawła II	30 października 2014
Puck	Liceum Akademickie w Zespole Szkół im. Macieja Płażyńskiego	4 listopada 2014
Siedlce	ZS Ponadgimnazjalnych nr 2	6 listopada 2014

Wydarzeniem towarzyszącym trzem symulacjom wyborów do władz gminy była wizyta przedstawiciela Partnera zagranicznego. Celem wizyt było zaprezentowanie lokalnej społeczności działalności samorządu w krajach Partnerów zagranicznych.

Harmonogram spotkań z Partnerami zagranicznymi:

27 października 2014: Spotkanie w II LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Władysława Reymonta w Ostrowie Wielkopolskim z Katlin Kink z Suure-Jaani Community z Estonii.

27 października 2014 : Spotkanie w III LO im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu z Litsą Charalambous z Learning Center for Youth z Cypru.

6 listopada 2014: Spotkanie w ZS Ponadgimnazjalnych nr 2 w Siedlcach z Olavem Bergmalem z Sveio kommune z Norwegii.

Monitoring władz lokalnych przez młodzież:

Już we wrześniu 2014 roku uczniowie ze szkół partnerskich rozpoczęli monitoring władz lokalnych. Składa się on z trzech elementów: monitoring kampanii wyborczej przed wyborami samorządowymi w listopadzie 2014 roku, monitoring samych wyborów oraz porównanie działań władz lokalnych z ich obietnicami wyborczymi i potrzebami mieszkańców. Uczestnikami tego elementu projektu są uczniowie-ochotnicy ze szkół partnerskich, którzy brali udział w symulacjach wyborów do władz gminy.

Kontynuacja projektu planowana w roku 2015. Projekt realizowany w ramach programu Obywatele dla demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

10. Konkurs Jak zreformować gospodarstwo mojego ojca?

Konkurs przeznaczony jest dla uczniów klas maturalnych i przedmaturalnych, w szczególności ze szkół o profilu rolniczym. Najważniejszym zadaniem uczestników konkursu jest przygotowanie kompleksowego projektu modernizacji wybranego gospodarstwa rolnego. Przez pierwszą połowę 2014 roku trwała XVII edycja konkursu, zainaugurowana w listopadzie roku poprzedzającego. Swoje prace – projekty modernizacji gospodarstw rolnych przysłało 29 uczniów. 11 kwietnia zorganizowano finał konkursu – jego uczestnicy prezentowali i omawiali swoje projekty przed komisją ekspertów z wyższych szkół rolniczych całej Polski. Na podstawie przeprowadzonych rozmów wybrano 5 laureatów, którzy w nagrodę otrzymali prawo wybrania dowolnego indeksu jednej z uczelni biorących udział w projekcie. 20 listopada 2014 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego odbyło się spotkanie inaugurujące kolejną edycję konkursu. W spotkaniu udział wzięło ok. 150 osób ze średnich szkół rolniczych z całej Polski. Projekt zrealizowany we współpracy ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego, 8 wyższymi uczelniami rolniczymi z całej Polski oraz Fundacją Konrada Adenauera.

11. Wolontariat Europejski

Fundacja jest jedną z największych w Polsce organizacji koordynujących bezpośrednio projekty Wolontariatu Europejskiego. Zajmujemy się zarówno wysyłaniem polskich wolontariuszy do krajów UE i państw

partnerskich, jak i przyjmowaniem ich obywateli do pracy wolontariackiej w różnych regionach Polski. Wszystkie programy trwają od kilku do 12-nastu miesięcy i są prowadzone w organizacjach pozarządowych, społecznych, ośrodkach edukacyjnych i socjalnych. Wolontariat jest nie tylko wsparciem pracy danej organizacji, ale przede wszystkim doskonałą okazją dla młodego człowieka do poznania innego kraju europejskiego, jego języka, tradycji i kultury. Również środowiska przyjmujące wolontariuszy mogą zetknąć się z doświadczeniami i tradycjami innego regionu Europy. Bezpośredni, dłuższy kontakt nie ogranicza się do okazjonalnego spotkania, ale wymaga współpracy podczas codziennych czynności zawodowych i wspólnego spędzania czasu wolnego. Dzięki temu projekt doskonale przyczynia się do rozwoju dialogu międzykulturowego, lepszego, wzajemnego poznania się Europejczyków, dostrzeżenia wspólnych wartości i zwiększenia tolerancji dla odmienności. W 2014 roku 49 wolontariuszy realizowało projekty Wolontariatu Europejskiego w następujących miejscach:

Data	Miejsce	Krótki opis działań
01.01.-30.09.2014	Warszawa, Polska	Kluby Europejskie zyskały wsparcie w działaniach lokalnych. Poprzez stały kontakt pomiędzy osobami z różnych państw europejskich nastąpi zatarcie stereotypów kulturowych. Beneficjenci zapoznają się z kulturą i językiem innych państw UE. Uczestnicy spotkań prowadzonych przez wolontariuszy zapoznali się z ich percepcjami na 10-tą rocznicę rozszerzenia UE.
01.01.-31.07.2014	Warszawa, Polska	Młode osoby niepełnosprawne, z grup marginalizowanych uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji nawiązały kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich.
01.01.-31.12.2014	Warszawa, Polska	Dzieci z wadą wzroku, z grup marginalizowanych uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji nawiązały kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich. Poznali inne kultury europejskie, zaczynają uczyć się języków, zwiększa się ich tolerancja dla odmienności i poczucie własnej wartości.
01.01.-31.07.2014	Warszawa, Polska	Dzieci niepełnosprawne, z grup marginalizowanych uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji ich rodzice i rodzeństwo nawiązały kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich. Poznali inne kultury europejskie, zwiększa się ich tolerancja dla odmienności.
01.01.-31.07.2014	Wojkowice, Polska	Spółeczność lokalna miała lekcje o tematyce europejskiej z osobami z innych krajów, w tym z UE. Nawiązała nowe kontakty na poziomie europejskim, zapoznała się z programami UE i możliwościami wymian paneuropejskich. Zapoznała się z ideami Europejskiego Roku Obywateli. Zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.
01.01.-31.01.2014	Forli, Włochy	Wolontariuszka organizowała zajęcia międzykulturowe i prowadziła punkt informacyjny o sprawach europejskich dla społeczności lokalnej (głównie młodzieży). Prowadziła także zajęcia o tematyce europejskiej w miejscowych szkołach.
01.01.-31.01.2014	Budapeszt, Węgry	Wolontariuszka uczestniczyła w przygotowaniu wydarzeń kulturalnych pokazujących przykłady sztuki z różnych miejsc Europy. Nowe pomysły były wystawiane dla lokalnej społeczności.

01.01.-31.01.2014	Limoges, Francja	Wolontariuszka wspierała pacjentów szpitala dziecięcego. Prowadziła dla nich zabawy i spotkania oraz prowadziła zajęcia rehabilitacyjne. Dzieci nawiązywały kontakt i znajomość z osobą z innego kraju europejskiego. Poznawali inną kulturę europejską, zwiększyła się ich tolerancja dla odmienności (również w stosunku do osób niewidomych oraz słabowidzących – ponieważ wolontariuszka była bardzo słabo widząca).
01.01.-30.06.2014	Belfast, Irlandia Północna	Wolontariuszka wspierała indywidualne programy, mające na celu wyprowadzenie z bezdomności i nałogów. Adresaci działań nawiązywali kontakt i znajomość z osobą z innych krajów europejskich. Poznali inne kultury europejskie, zwiększyła się ich tolerancja dla odmienności.
01.01.-31.10.2014	Limassol, Cypr	Wolontariusze wspierali opiekę nad mieszkańcami ośrodka opieki dziennej, towarzyszy im w codziennych aktywnościach życiowych. Adresaci działań nawiązali kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich. Poznali inne kultury europejskie, uczyli się języków, zwiększyła się ich tolerancja dla odmienności i poczucie własnej wartości.
01.01.-31.05.2014	Barcelona, Hiszpania	Wolontariuszka wspierała logistycznie i merytorycznie realizację projektów informacyjnych o tematyce związanej z integracją europejską. Przygotowywała i prowadziła zajęcia w ramach edukacji nieformalnej. Lokalna społeczność uzyskiwała podstawowe informacje na temat działania Unii Europejskiej. Młodzież poznała możliwości udziału w wymianach i spotkaniach międzynarodowych na terenie UE.
01.10.-31.12.2014	Litja, Słowenia	Wolontariuszka wspierała działalność centrum młodzieżowego, organizując wydarzenia kulturalne, dziennikarskie, sportowe i integracyjne dla młodych ludzi. Przygotowywała i prowadziła zajęcia w ramach edukacji nieformalnej. Młodzież poznała możliwości udziału w wymianach i spotkaniach międzynarodowych na terenie UE.
01.02.-31.10.2014	Magdeburg, Niemcy	Wolontariusz wspierał logistycznie i merytorycznie realizację międzynarodowych projektów młodzieżowych. Przygotowywał i prowadził zajęcia w ramach edukacji nieformalnej, w tym polsko-niemiecką wymianę młodzieżową. Młodzież poznała możliwości udziału w wymianach i spotkaniach międzynarodowych na terenie UE. Adresaci działań nawiązali kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich. Poznali inne kultury europejskie, uczyli się języków, zwiększyła się ich tolerancja dla odmienności i poczucie własnej wartości.
01.01.-30.11.2014	Laski, Polska	Dzieci niewidome, z grup marginalizowanych uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji nawiązały kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich. Poznały inne kultury europejskie, uczyły się języków, zwiększyła się ich tolerancja dla odmienności oraz ich poczucie własnej wartości.
01.09.-31.12.2014	Warszawa, Polska	Kluby Europejskie zyskały wsparcie w działaniach lokalnych. Poprzez stały kontakt pomiędzy osobami z różnych państw europejskich nastąpiło zatarcie stereotypów kulturowych. Beneficjenci zapoznali się z kulturą i językiem innych państw europejskich. Uczestnicy spotkań prowadzonych przez wolontariuszy zapoznali się z ich percepcjami na 100-na rocznicę początku I Wojny światowej i 25-ą rocznicę upadku Muru Berlińskiego oraz zmiany, które symbolizuje.

01.09-31.12.2014	Warszawa, Polska	Dzieci i młode osoby niepełnosprawne, z grup marginalizowanych uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji nawiązały kontakt i znajomość z osobami z innych krajów UE. Poznali inne kultury europejskie, zwiększa się ich tolerancja dla odmienności.
01.09-31.12.2014	Warszawa, Polska	Dzieci niepełnosprawne, z grup marginalizowanych uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji ich rodzice i rodzeństwo nawiązały kontakt i znajomość z osobami z innych krajów europejskich. Poznali inne kultury europejskie, zwiększa się ich tolerancja dla odmienności.
01.10-31.12.2014	Wojkowice, Polska	Społeczność lokalna miała lekcje o tematyce europejskiej z osobami z innych krajów UE. Nawiązała nowe kontakty na poziomie europejskim, zapoznała się z programami UE i możliwościami wymian paneuropejskich. Zapoznaje się z ideami Europejskiego Roku Obywateli. Zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.
01.09-31.12.2014	Amsterdam, Holandia	Poprzez pracę społeczną pogłębia się współpraca międzykulturowa. Grupy potrzebujące otrzymują realne wsparcie materialne, ale przede wszystkim zainteresowanie innych ich losem. Poprzez kontakt z międzynarodową grupą wolontariuszy budowane jest poczucie wspólnoty bez względu na pochodzenie czy status. Osoby marginalizowane zostają włączane w działania lokalnej społeczności przez co stają się bardziej aktywne i otwarte na przyjmowanie pomocy i podejmowanie działań na rzecz poprawy własnej sytuacji. Różnorodność kulturowa pomaga w budowaniu tolerancji na odmienność.
01.09-31.12.2014	Berlin, Niemcy	Młodzież i dorośli zainteresowani sztuką teatralną nawiązali kontakt z osobą z innego państwa UE. Beneficjenci zapoznają się z odmienną kulturą, co wspiera zatarcie stereotypom kulturowym.
01.09-31.12.2014	Arucas, Hiszpania	Dzieci uzyskały konkretne wsparcie w edukacji i codziennych czynnościach. Przy okazji nawiązały kontakt i znajomość z osobą z innego kraju UE. Poznają inne kultury europejskie, zaczynają uczyć się języków, zwiększa się ich tolerancja dla odmienności.
01.09-31.12.2014	Elche, Hiszpania	Uczniowie szkół z regionu podczas prezentacji zostali zapoznani z tematyką UE, różnorodności w Europie i programów europejskich adekwatnych do ich wieku. Młodzież w wieku 16-20 lat wzięła udział w warsztatach nt. sieci EURES, Europejskiego Portalu Młodzieżowego, EURODESK, ochrony danych osobowych w Internecie, mowy ciała, pisania CV i listów motywacyjnych, motywacji. Spotkania są wsparciem dla młodzieży zagrożonej problemem bezrobocia. Przygotowany jest przewodnik dla młodzieży w wieku 13-30 lat z istotnymi informacjami na temat projektów i programów młodzieżowych w UE, bazą instytucji i portali młodzieżowych. Młodzież uniwersytecka ma możliwość zwiększania swoich umiejętności języka angielskiego.

01.10.- 31.12.2014	Alzira, Hiszpania	Poprzez różnego rodzaju szkolenia, warsztaty i inicjatywy wspierany jest rozwój regionalny oraz zwiększanie szans zawodowych mieszkańców miasta. Prowadzone były zajęcia językowe dla młodzieży, pomagające im podnieść poziom znajomości angielskiego oraz szkolenia komputerowe dla osób starszych, Społeczność lokalna miała również możliwość zapoznania się z programami unijnymi wspierającymi młodzież.
01.01.- 30.04.2014	Lwów, Ukraina	Młodzież lokalna wzięła udział w zajęciach interaktywnych i lekcjach o tematyce europejskiej z osobą z kraju UE. Klub Europejski w Lwowie nawiązał nowe kontakty w Polsce, a wśród młodzieży w lokalnej świetlicy nastąpiło zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.
01.01.- 06.07.2014	Gori, Gruzja	Poprzez różnego rodzaju szkolenia, warsztaty i inicjatywy wspierany jest rozwój regionalny oraz zwiększanie szans zawodowych mieszkańców miasta. Prowadzone były zajęcia językowe, pomagające podnieść poziom znajomości angielskiego oraz warsztaty kulturalne i ekologiczne dla młodzieży.
01.01.- 01.07.2014	Sumy, Ukraina	Społeczność lokalna miała lekcje o tematyce europejskiej z osobami z innych krajów UE. Młodzież lokalna wzięła udział w zajęciach interaktywnych i lekcjach o tematyce europejskiej z osobą z kraju UE. Prowadzone były spotkania Klubów Europejskich, gdzie odbywały się dyskusje i warsztaty o tematyce Unijnej. Nastąpiło zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.
01.01.- 05.08.2014	Rustavi, Gruzja	Wolontariusze wspierali działalność organizacji pozarządowej organizując spotkania kulturalne, turystyczne, filmowe i integracyjne dla młodych ludzi. Przygotowywali i prowadził zajęcia w ramach edukacji nieformalnej, w tym również prezentacje Polski i Unii Europejskiej w szkołach. Nastąpiło zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.
01.01.- 05.10.2014	Tkibuli, Gruzja	Poprzez różnego rodzaju szkolenia, warsztaty i inicjatywy wspierany jest rozwój regionalny oraz zwiększanie szans zawodowych mieszkańców miasta. Prowadzone były zajęcia językowe, pomagające podnieść poziom znajomości angielskiego oraz warsztaty integracyjne, kulturalne i ekologiczne dla młodzieży. Dodatkowo wolontariuszki pomagały w organizacji lokalnych wydarzeń wspierających rozwój lokalny.
01.01.- 31.08.2014	Gyumri, Armenia	Wolontariuszka wspierała działalność organizacji młodzieżowej organizując spotkania kulturalne, fotograficzne, językowe i integracyjne dla młodych ludzi. Przygotowywała i prowadziła zajęcia w ramach edukacji nieformalnej, przedstawiała Polskę i Unię Europejską. Nastąpiło zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.
01.01.- 31.12.2014	Vinnytsia, Ukraina	Wolontariuszki prowadziły zajęcia z języka polskiego oraz warsztaty kulturowe w celu zwiększania szans zawodowych mieszkańców miasta. Przygotowywały i prowadziły zajęcia przedstawiające Polskę i Unię Europejską w ramach edukacji nieformalnej. Nastąpiło zmniejszenie stereotypów kulturowych i poprawienie poziomu komunikacji w językach obcych.

01.01.- 31.08.2014	Mińsk, Białoruś	Wolontariuszka wspierała działalność centrum młodzieżowego, organizując wydarzenia kulturalne, dziennikarskie, genderowe i integracyjne dla młodych ludzi. Przygotowywała i prowadziła zajęcia w ramach edukacji nieformalnej. Młodzież poznała możliwości udziału w wymianach i spotkaniach międzynarodowych.
09.11.- 31.12.2014	Zugdidi, Gruzja	Wolontariuszka wspiera działalność centrum młodzieżowego, organizując klub dziennikarski i obywatelski oraz organizując warsztaty dla młodych ludzi. Przygotowywała i prowadziła wydarzenia promujące sport i zdrowy tryb życia w lokalnej społeczności. Młodzież poznaje unijne i inne programy umożliwiające im mobilność edukacyjną, zawodową i integracyjną.

Program współfinansowany przez Unię Europejską (program *Erasmus+*).

12. SMILE. Connecting generations.

Smile. Connecting generations to międzynarodowy projekt realizowany przez Fundację Schumana wraz z Partnerami z Niemiec i Turcji w ramach Program Grundtvig. Głównym celem projektu jest wypracowanie metod międzypokoleniowej współpracy, wymiany wiedzy i doświadczeń między osobami w wieku 18-30 lat a tymi, które przeszły właśnie na emeryturę lub nadal są aktywne zawodowo w wieku powyżej 50 lat.

W ramach projektu uczestnicy z wszystkich krajów partnerskich mieli okazję nie tylko spotkać się osobiście podczas seminariów w Niemczech, Turcji i Polsce, ale także wspólnie pracować nad własnymi projektami, brać aktywny udział w różnych wydarzeniach, jak Parada Schumana w Warszawie, czy Festiwal Fotografii w Bursie, poznać historię odwiedzanych miast, jak i aktualne problemy młodych i seniorów w krajach partnerskich. Działania w ramach tego projektu to wstęp do stworzenia bardziej ustrukturyzowanej współpracy między organizacjami partnerskimi oraz powstania grupy seniorów, którzy wypracują system wsparcia dla młodych Europejczyków, szczególnie pod kątem pomocy w znalezieniu stażu czy zatrudnienia w krajach, w których mieszkają (*senior mentoring*).

W projekcie udział bierze 18 osób, sześć z każdego z krajów partnerskich, a także przedstawiciele organizacji partnerskich. Połowę osób stanowi grupa w wieku 18-30 lat, druga grupa to „seniors” (50+). Działania projektu zostały rozpisane na lata 2013-5. W roku 2014 zrealizowano następujące wydarzenia:

7-10 maja 2014r. Warszawa:

Uczestnicy brali udział w warsztatach nastawionych na integrację oraz zainicjowanie tematów związanych z międzypokoleniowym dialogiem, od stereotypów do pomysłów na konkretne działania i inicjatywy. Drugim elementem wizyty była gra miejska, podczas której uczestnicy mieli okazję nie tylko lepiej poznać Warszawę, ale także pracować w grupach. 10 maja wspólnie wzięli udział w Paradzie Schumana, a w Miasteczku na Krakowskim Przedmieściu przygotowali swoje stoisko prezentujące różne inicjatywy międzypokoleniowej współpracy i aktywizacji seniorów w Niemczech, Turcji i Polsce.

17-20 Października 2014r. Bursa (Turcja):

Podczas wizyty studyjnej organizowanej przez naszego Partnera w Turcji kontynuowano dalszą pracę, szczególnie w temacie międzykulturowego dialogu. W tym czasie w Bursie odbywał się Festiwal Fotografii, w

ramach którego uczestnicy projektu prezentowali swoje własne projekty fotograficzne na takie tematy, jak miłość, życie codzienne, praca widziane z perspektywy osób w różnym wieku.

13. Uczestnictwo Fundacji w kształtowaniu III sektora w Polsce

Fundacja włącza się w próby umacniania całego III sektora w Polsce i artykułowania jego potrzeb. Eksperti Fundacji zabierają publiczny głos w wybranych, istotnych dla organizacji pozarządowych sprawach. W 2014 roku dotyczyło to m.in. obowiązków sprawozdawczych organizacji pozarządowych w BIPie i innych spraw związanych z przeregulowaniem oraz uciążliwością różnych procedur administracyjnych. Fundacja Schumana, w 2014 roku, była także członkiem związków stowarzyszeń – Forum Ruchu Europejskiego oraz Grupy Zagranica, a także Inicjatywy Razem89. Rafał Dymek z Fundacji Schumana bierze udział w pracach Zespołu Prawnego ds. NGO utworzonego przy Kancelarii Prezydenta, jest także aktywnym członkiem Komitetu Sterująco-Monitorującego rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

III. PROGRAM DZIELENIA SIĘ DOŚWIADCZENIAMI

14. Bridging EU and Western Balkans

Bridging EU and Western Balkans to międzynarodowa inicjatywa organizacji pozarządowych z Albanii, Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Serbii i Macedonii. Projekt obejmował szereg działań i wydarzeń w Albanii, Niemczech, Macedonii i Serbii w okresie od sierpnia 2013 do września 2014. Projekt realizowany był w ramach programu UE *Europa dla Obywateli*. Cele oraz działania odwoływały się do kwestii związanych z analizą postrzegania i rozumienia koncepcji Europejskiego Obywatelstwa przez mieszkańców krajów Bałkanów Zachodnich, perspektywy członkostwa tych państw w Unii oraz przebiegu procesów demokratycznych w tych krajach. Na początku miesiąca marca 2014 w Berlinie odbyło się seminarium regionalne z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych z Polski, Niemiec i Wielkiej Brytanii. Głównym tematem spotkania była edukacja obywatelska oraz polityka europejska na rzecz obywatelstwa europejskiego. Dyskutowano na temat możliwych działań wspierających zaangażowanie społeczne i aktywny udział obywateli na szczeblu lokalnym i europejskim. Seminarium miało charakter warsztatowy, angażujący do aktywnego uczestnictwa oraz pracy w grupach. Szukano rozwiązań i inicjatyw promujących zaangażowanie społeczne, które przeprowadzono w państwach członkowskich UE, i które mogłyby mieć swoje zastosowanie na Bałkanach Zachodnich. W drugiej połowie marca 2014 w ramach projektu tematem seminarium europejskiego były Bałkany Zachodnie i zachodzące tam zmiany w związku z integracją europejską. Dla studentów sytuację w regionie przedstawiły przedstawicielki Ośrodka Studiów Wschodnich i Amnesty International w Polsce. We wrześniu 2014 odbyła się w Tiranie konferencja podsumowująca projekt, w której udział wzięli przedstawiciele wszystkich partnerskich organizacji. Podczas konferencji podsumowane zostały wszystkie wydarzenia i spotkania poświęcone koncepcji europejskiego obywatelstwa i edukacji obywatelskiej, które odbyły się w ramach projektu. Przedstawiono również wyniki sondażu, jaki przeprowadzono wśród obywateli Albanii, Macedonii i Serbii. Pytania dotyczyły opinii społeczeństwa na temat aktywnego obywatelstwa oraz obywatelstwa Unii Europejskiej. Odnosząc się do wyników badania dyskutowano na temat potencjalnych skutków przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej, przestrzegania praw człowieka oraz rozwoju demokracji w tym regionie.

15. Europa w walizce

Europa w walizce to spotkania obywateli Polski, Niemiec, Ukrainy i Białorusi wokół zagadnień europejskich z organizacjami pozarządowymi, studentami, działaczami partyjnymi i lokalną społecznością. Wyjazdy w ramach projektu Europa w walizce dzielą się na dwa rodzaje w zależności od wieku i doświadczenia zespołu ekspertów: Junior Teams - czyli zespół młodych ekspertów do 30 roku życia oraz Senior Teams - eksperci ze znacznym doświadczeniem, reprezentujący organizacje pozarządowe, świat polityki, administrację lokalną i media. Celem projektu jest informowanie obywateli krajów Partnerstwa Wschodniego o polityce europejskiej, ale także zwiększenie wiedzy mieszkańców państw UE na temat Europy Wschodniej. Harmonogram wydarzeń w ramach projektu, w roku 2014:

Data	Wydarzenie
17 lutego	Spotkanie koordynatorów projektu w Berlinie – planowanie wydarzeń i wyjazdów w 2014 roku
30 lipca - 02 sierpnia	Spotkanie przygotowawcze w Berlinie dla uczestników Junior Teams i Senior Team wrześniowych 2 wizyt ukraińskich i 1 białoruskiej z Niemiec, Polski i Ukrainy
06-13 września	Pierwszy wyjazd na Ukrainę uczestników Junior Team z Polski, Niemiec i Ukrainy
13-20 września	Drugi wyjazd na Ukrainę uczestników Junior Team z Polski, Niemiec i Ukrainy
22-26 września	Wyjazd na Białoruś uczestników Senior Team z Polski, Niemiec, Białorusi i Ukrainy
7-9 listopada	Europa w walizce 2014 w Polsce: etap 1 – warsztaty coachingowe dla 25 przedstawicieli organizacji ukraińskich w Polsce; warsztaty w Warszawie
17-21 listopada	Europa w walizce 2014 w Polsce: etap 2 – przejazd grupy Junior Team z Polski, Ukrainy i Niemiec po Polsce na trasie Radom-Szydłowiec, Chęciny, Kielce, Sobków

Partnerami projektu byli: Fundacja Konrada Adenauera, Akademia Europejska w Berlinie, Fundacja Friedricha Naumanna, Związek Ukraińców w Polsce, Obywatelski Komitet Solidarności z Ukrainą, Stowarzyszenie Coachów Prizm.

Władze Fundacji w roku 2014:

Rada Fundatorów:

Piotr Nowina-Konopka – Przewodniczący

Michał Wojtczak

Henryk Woźniakowski

Rada Programowa:

Piotr Nowina-Konopka - Przewodniczący

Jan Kieniewicz

Henryk Woźniakowski

Kuratorium:

Jacek Ambroziak

Maria Gintowt-Jankowicz

Witold Orłowski

Jacek Wojnarowski

Zarząd:

Anna Radwan-Röhrenscheff (Prezes)

Michał Prochwicz

Działalność Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana w roku 2014 była współfinansowana przez Unię Europejską, w ramach programu *Europa dla obywateli*